

לפני ה' אייר תש"ח אמר רבינו: מדינה לא תהיה! פעמיים שמע זאת ממנו רמ"מ שיינין זצ"ל. רבי אליקים שלזינגר שליט"א מאנגליה סיפר, שלאחר זמן שאל את החזו"א: הרי יש מדינה? והשיב: ס'איז נישטא! אין! (מהרב לוי שיינין).

"הציונות שלבשו בה אידיאלים רוח ונפש", כתב בשנת תרצ"ה אל רבי אלחנן וסרמן זצ"ל, "משכה אחריה החינוך הכפרני ושאר חוקות הגוים והבלי אליל, והנכנס לחברתם נכנס מלכתחילה לעבוד את פסילם המקיף בעבודותיו את כל ענפי החיים" (קוב"א ח"ג סי' קי"א).

השקפתו היתה, כי אין מציאות של "דו קיום" בין נאמני התורה הק' לבין מדינה חילונית. והא ראייה: מה שמוגדר אצלינו בתורת "כרת" נקרא אצלם להיפך. הציונות והיהדות הן צרות זו לזו.

כשסיפרו לפניו באחד הימים, על מסירותם של פעילי הציונות לבוא לעזרת שרידי השואה שהעפילו לא"י בחירוף נפש, הגיב בסיפור הבא: מעשה ביהודי ישיש מראדין, עיירתו של מרן הח"ח, שנפל לבור ביום שלג ונשברה רגלו. יהודי אחד לקחו אל ביתו וסעד אותו בחליו עד שהיה מסוגל לעמוד ולהתהלך בחוץ. אמר לו הח"ח: "מחלקך יהא חלקי". השיבו האיש: "אל יקנא בי מר. אני הוא שחפרתי את הבור ולא כיסיתיו..." במשקל דומה, הוסיף ברמיזא, יכולים אנו למדוד את "אהבת ישראל" של אותם עסקנים חילוניים.²

עת לדבר ועת לשתוק. עם הקמת המדינה נכנס אברך לרבינו ושאל אותו: מדוע אין כב' מפרסם בבירור את השקפתו על המדינה? ורבינו שתק ולא השיב דבר. אמר לו האברך: הנה אמרו חז"ל על זכריה בן אבקולס, שענוותנותו החריבה את בית מקדשנו... נענה רבינו: אין זה הפשט הנכון בגמרא, כי מה הפירוש "ענוותנותו החריבה"? וכי אסור להיות עניו, ומה מקום לטענה על אדם שהוא עניו? אלא הפשט בגמרא הוא: ביהמ"ק היה

2. כשנחלצו שליחי הצלה מא"י, מיד בתום המלחמה, לעזרת השרידים ביערות פולין וגרמניה, באו אחדים לשאול אותו אם מותר להם לטוס בשבת, בלית ברירה, מפני ששליחותם לצורך פיקוח נפשות? בפעם הראשונה השיב רבינו להיתר, ובשניה השיב לאיסור. לתמיהת השואלים הסביר: "מטעם פיקוח נפש מותר רק לחלל שבת, אך לא לבטל שבת. והנה נתברר לי שמארגני השליחים ב'סוכנות' קפצו על המציאה, על ההיתר, ובכלל לא מנסים לבצע הנסיעה בימי חול. אין זה, איפוא "חילול" שבת, אלא "ביטול" שבת, ולביטול שבת אין שום היתר!" (ס' פאה"ד ח"ב עמ' צ"ב).